LINJA-AUTOLIITTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Helsinki

Viite: E 143/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Ennakkovaikuttaminen: Multimodaalisten digitaalisten liikkumispalveluiden edistäminen EU:ssa

Linja-autoliiton lausunto liikkumispalveluiden edistämisestä

Pyydettynä lausuntona Linja-autoliitto lausuu seuraavaa.

Linja-autoliiton käsityksen mukaan MDMS-valmistelussa ei suoraan olisi kyse PSA-sääntelystä. Suomen kannassa on kuitenkin viitteitä siitä, että Suomi kannattaisi PSA-sääntelyn muuttamista suoraan tai välillisesti.

Joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset vastaavat suurimmasta osasta Suomen joukkoliikennemarkkinasta. Tämän suhteellinen osuus on entisestään noussut epidemiatilanteen ja jatkossa myös vahvemmin Suomen väestörakenteen muutoksen vuoksi. Vihreän siirtymän ja erityisesti puhtaiden ajoneuvojen käytön lisääntyminen on toistaiseksi käytännössä rajautunut kaupunkien järjestämään PSA-liikenteeseen. Operaattorinäkökulmasta on siksi tärkeää, että MDMS-sääntelyllä ei vaaranneta hankintatoiminnan ennustettavuutta, pitkäjänteisyyttä ja rahoitusta.

MDMS-sääntelylle on sinänsä tarvetta nyt kovin hajaantuneessa ja eriytyneessä joukkoliikenteen markkinassa. Sääntelyllä olisi kuitenkin asettava myös toimialakohtaiset vaatimukset ja viranomaismenettelyt kilpailijayhteistyölle. Samalla olisi korostettava myös kilpailuoikeudellista luottamuksensuojaa siihen, että toimialanlainsäädännön puitteissa tehtävällä kilpailijayhteistyöllä olisi selkeä säädösperusta. Digitaalisten palveluiden osalta olisi erityisesti otettava huomioon ns. hub-and-spoke -tyyppisten kartellirakenteiden mahdollisuus.

Suomen kannasta välittyy MaaS-toimijoita korostava ja tällaista toiminta-ajatusta edistävä painotus. Sääntelytutkimuksessa ilmiöstä käytetään käsitettä sääntelyloukku taikka sääntelykaappaus (regulatory capture). Suomen kannassa olisikin perustellumpaa painottaa yleisen edun (laajemman elinkeinovapauden ja joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten tehtävien) edistämiseen tähtäävää sääntelyä, jossa kaikkien joukkoliikenteen toimijoiden liiketoimintaedellytyksiä ja ansaintamalleja kohdellaan yhdenvertaisesti.

Mika Mäkilä
toimitusjohtaja